

საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 057/17¹ გადაწყვეტილების მოკლე მიმოხილვა

ლილი ნოდია (სტუდენტი)

ფაქტები

კლიენტი და ადვოკატი საადვოკატო მომსახურების პირობებზე შეთანხმდნენ ზეპირი ფორმით, 2017 წლის 06 ივლისს. შეთანხმების საგანს წარმოადგენდა ადვოკატის მიერ კლიენტის ინტერესების დაცვა სისხლის სამართლის საქმეზე, გამოძიების ეტაპზე. ადვოკატმა 2017 წლის 07 ივლისს გამოწერა ორდერი, რომლის მოქმედების ვადა წარმოადგენდა 2 თვეს. ადვოკატ-კლიენტის ურთიერთობა დასრულდა 2 კვირის ვადაში. ადვოკატმა მიიღო საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ჰონორარი 500 ლარი. ადვოკატმა კლიენტს დაუბრუნა ჰონორარი 100 ლარის ოდენობით. პროკურატურაში შეტანილ განცხადებაში არასწორაა მითითებული ორგანოს დასახელება- „საქართველოს ქ.თბილისის მთავარ პროკურატურას“, ასევე ამავე განცხადებაში კლიენტი მოხსენიებულია, როგორც დაზარალებულის მეუღლე, მაშინ როდესაც მის მეუღლეს დაზარალებულის სტატუსი არ ჰქონია. კლიენტმა ადვოკატის წინააღმდეგ შეიტანა საჩივარი, რომლითაც მოითხოვდა მისთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრებას.

სამართლებრივი შეფასება

ეთიკის კომისია განმარტავს, რომ ადვოკატმა კვალიფიციურად და კეთილსინდისიერად უნდა დაიცვას კლიენტის ინტერესები, რაც გულისხმობს იმას, რომ მან ყველა შესაძლო საშუალება უნდა გამოიყენოს კლიენტის დასაცავად. ადვოკატმა უნდა უზრუნველყოს საქმის კვალიფიციურად წარმართვა და იმ საპროცესო მოქმედებათა შესრულება, რაც გათვალისწინებულია კანონმდებლობით. ადვოკატის მიერ კლიენტისთვის გაწეული მომსახურება, რომც ჩაითვალოს ნაკლის მქონე მომსახურებად, რადგან ადვოკატს აქვს ლიცენზია ამ სფეროში, მისი მომსახურების ხარისხს კომისია ვერ შეაფასებს. აღნიშნული მომსახურება უნდა შეაფასოს შესაბამისმა ორგანომ, როგორც ნაკლის მქონე მომსახურება. ეთიკის კომისია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ადვოკატის მიერ „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 5 (ა) მუხლისა და აპეკ-ის 8.5 მუხლის დარღვევას ვერ ადგენს.

საადვოკატო მომსახურების საფასურს წარმოადგენს თანხა, რომელზეც ადვოკატი და კლიენტი წინასწარ თანხმდებიან. შესაძლებელია ადვოკატ-კლიენტის ურთიერთობა დასრულდეს ერთ-ერთი მხარის ნების საფუძველზე, ადვოკატის მიერ შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულების სრულად შესრულებამდე. იმ შემთხვევაში როდესაც ადვოკატს კლიენტისგან მიღებული აქვს შეთანხმებული საადვოკატო მომსახურების საფასური სრულად, ხოლო მან ხელშეკრულების შეწყვეტის გამო ვერ შეძლო წარმომადგენლობის დასრულება, ადვოკატს წარმოეშობა ეთიკური ვალდებულება - სავარაუდო თანხა, რაც შეიძლება ექვივალენტური იყოს მის მიერ გაწეული მომსახურებისა, გამოქვითოს გადახდილი ჰონორარიდან, ხოლო დარჩენილი ნაწილი კი დაუბრუნოს კლიენტს. მხარეები სადავოდ არ ხდიან ფაქტს, რომ ადვოკატმა მიიღო საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ჰონორარი 500 ლარი. ადვოკატმა კლიენტს დაუბრუნა ჰონორარი 100 ლარის ოდენობით.

კომისიას არ შეუძლია განსაზღვროს საადვოკატო მომსახურების რომელი მოქმედებისთვის რა თანხა უნდა მიიღოს ადვოკატმა. მხარეები შეთანხმდნენ გარკვეულ პირობებზე თანხაც

¹ <https://gba.ge/pdf/5cb72938afcd9.pdf/057-17%20%20%202022.02.18%20%20%2020ar%20agdzvra.pdf>

განსაზღვრეს, თუმცა ხელშეკრულება ვადაზე ადრე შეწყდა. ადვოკატმა თავად განსაზღვრა უკვე გაწეული შრომის ღირებულება და მიღებული საადვოკატო მომსახურების თანხიდან კლიენტს დაუბრუნა 100 ლარი. ადვოკატის მიერ განხორციელებული იქნა იურიდიული მოქმედებები, რომლის ფასს ეთიკის კომისია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ვერ დაადგენს. ასეთ შემთხვევაში ეთიკის კომისია მოკლებულია შესაძლებლობას იმსჯელოს ამ კუთხით ადვოკატის პროფესიული ეთიკის კოდექსის ნორმის დარღვევაზე.

დასკვნა

ადვოკატის მიმართ არ აღიძრა დისციპლინური დევნა, რადგან მოცემულ შემთხვევაში არ არსებობდა დისციპლინური დევნის აღძვრის საფუძველი.

განსხვავებული აზრი

საქმეში წარმოდგენილი ფაქტები და მტკიცებულებები იძლევა ადვოკატის მიერ აპეკ-ის 8.15 მუხლის შესაძლო დარღვევის გამო დისციპლინური დევნის აღძვრის საფუძველს. აპეკ-ის 8.15 მუხლით დადგენილი ვალდებულების შესრულების შესაფასებლად უნდა დადგინდეს, რა მოცულობის სამუშაოს გაწევაზე იყვნენ შეთანხმებული მხარეები, საადვოკატო მომსახურების შეწყვეტისას რა მოცულობის სამუშაოს გაწევა მოხდა და ანაზღაურების გადახდის რა წესზე იყვნენ შეთანხმებული მხარეები, ასევე განისაზღვროს ვის აქვს ზემოაღნიშნულის მტკიცების ტვირთი. როდესაც ადვოკატს კლიენტთან შეთანხმებული აქვს საათობრივი ანაზღაურება და ხდება კლიენტის მომსახურებაზე დახარჯული დროის აღრიცხვა. ამ შემთხვევაში დახარჯული დროის ექვივალენტი ჰონორარის გამოკლება მოხდება კლიენტის მიერ გადახდილი ავანსიდან. შესაძლებელია არსებობდეს კლიენტის პრეტენზიები გაწეული დროის აღრიცხვის სიზუსტესთან დაკავშირებით, მაგრამ ნაკლებია აპეკ-ის 8.15 მუხლის საფუძველზე თანხის დაბრუნების საფუძვლიანი პრეტენზიის წარდგენის შესაძლებლობა. მნიშვნელოვნად რთულდება გაწეული მომსახურების და ანაზღაურების პროპორციულობის დადგენა, როდესაც ადვოკატს შეთანხმებული აქვს ფიქსირებული ანაზღაურება და ხელშეკრულება წყდება სამუშაოს დასრულებამდე. ამ შემთხვევაში ეთიკის კომისია იყენებს ტერმინს „სავარაუდოს“ და „ექვივალენტურს“. ეთიკის კომისიის შესაფასებელია, დაიცვა თუ არა ადვოკატმა სავარაუდო და ექვივალენტური ანაზღაურების მიღების სტანდარტი. ადვოკატის მიერ ნებისმიერი თანხის დაბრუნება, თუნდაც სიმბოლურის, წარმოადგენს ფორმალურად 8.15 მუხლით განსაზღვრული ვალდებულების შესრულებას, რაც აზრს აცლის თავად მუხლის შინაარსს. მტკიცების ტვირთის სწორად გასანაწილებლად დასადგენია, თუ ვინ უნდა ამტკიცოს რას წარმოადგენს გაწეული მომსახურების მოცულობის ექვივალენტური ანაზღაურება. კლიენტისგან მინდობილ სახსრების ხარჯვაზე ზუსტი ხარჯთაღრიცხვის წარდგენაზე მტკიცების ტვირთი აქვს ადვოკატს. ამიტომაც, ადვოკატის სამტკიცებელია კლიენტის მიერ გადახდილი თანხიდან უკვე გაწეული მომსახურებისთვის ანაზღაურების ოდენობის შესაბამისობა და სავარაუდობა. სიცხადისათვის და განსხვავებული შეფასების რისკის თავიდან აცილებისთვის, ფიქსირებული ანაზღაურებაზე შეთანხმებისას, ადვოკატს შეუძლია განსაზღვროს ანაზღაურების წილი თითოეული განსაზღვრადი ეტაპისთვის. რაც უფრო მცირე ეტაპები იქნება, მით უფრო ნაკლები იქნება დავის საფუძველი და სავარაუდოობის სხვაგვარი შეფასების რისკი. თუმცა, ზეპირი და შესაბამისად ზოგადი ხელშეკრულების შემთხვევაში აღნიშნულის მტკიცება განსაკუთრებით რთულია. მომსახურება შეწყდა საკმაოდ მალე, მისი დაწყებიდან, 2 კვირის ვადაში, სისხლის სამართლის საქმისწარმოებაში ადვოკატის მონაწილეობა შემოიფარგლა ერთი განცხადების დაწერით, რადგან სისხლის სამართალწარმოება მალევე შეწყდა, ადვოკატმა მიღებული ფიქსირებული ანაზღაურებიდან 500 ლარი დაიტოვა 400 ლარი, რაც ანაზღაურების 80% ს შეადგენს. ადვოკატის მიერ 80% ჰონორარის დატოვება არ არის ექვივალენტური და კლიენტისთვის ობიექტურად სავარაუდო ოდენობა, რაც კომისიას უნდა შეეფასებინა და დაეწყო დისციპლინური დევნა ადვოკატის მიმართ.